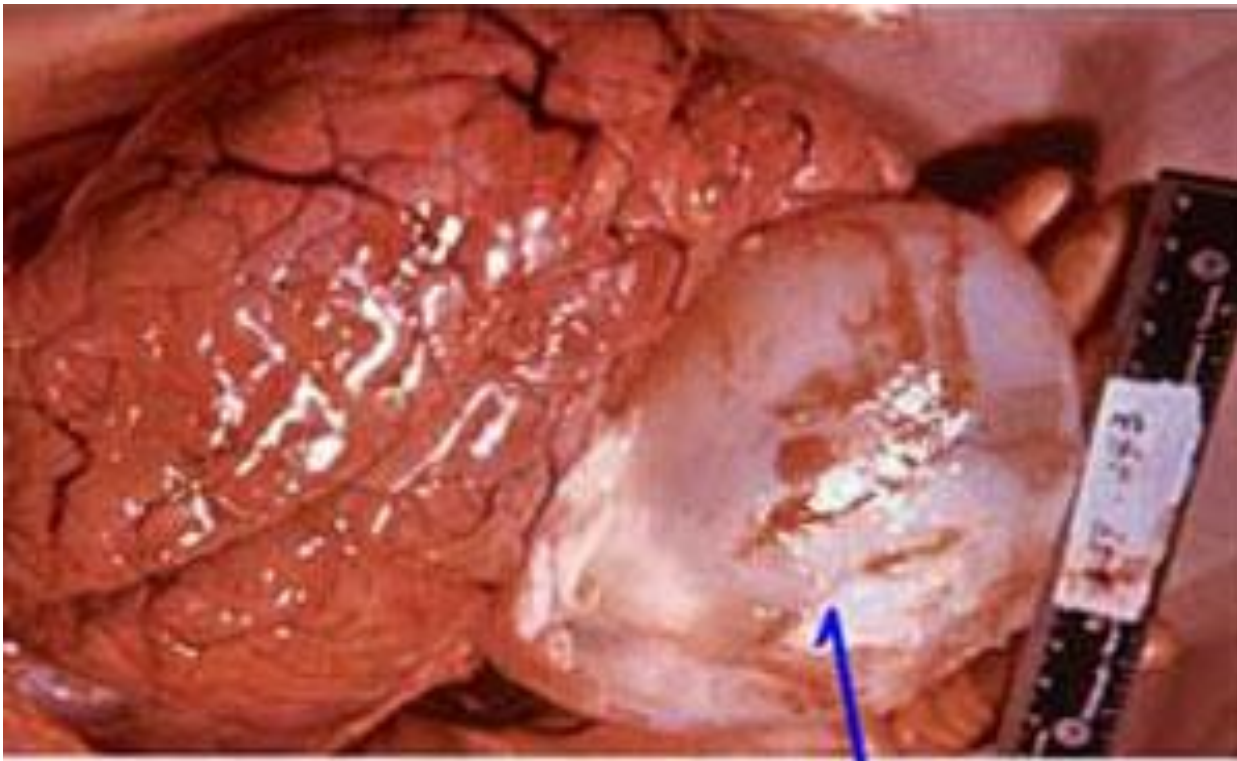

آشنایی با بیماری های واگیر

بیماری کیست هیداتیک

کیست هیداتیک

اهداف آموزشی

انتظار می‌رود فراگیر پس از مطالعه این درس بتواند:

بیماری کیست هیداتیک را تعریف کند.

عامل ایجاد کننده بیماری بیان کند

و راه انتقال را ذکر کند.

علائم بیماری را بیان کند.

روش درمان بیماری را توضیح دهد.

راه های پیشگیری از بیماری را به مردم ارائه دهد.

فهرست عناوین

آشنایی با بیماری کیست هیداتیک

عامل و راه انتقال بیماری کیست هیداتیک

علائم و راه تشخیص بیماری کیست هیداتیک

آشنایی با درمان و بیماری کیست هیداتیک

روش پیشگیری از بیماری کیست هیداتیک

آشنایی با بیماری کیست هیداتیک

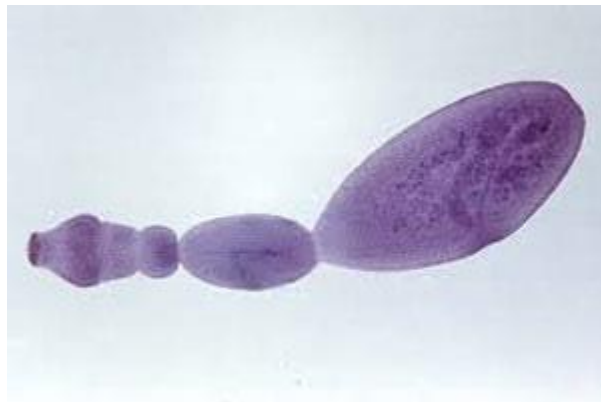
بیماری کیست هیداتیک یکی از خطرناکترین بیماریهای قابل انتقال از حیوانات به انسان است. واژه هیداتیس به معنی یک قطره آب است. بیماری توسط نوزاد یک انگل (کرم) روده ای سگ که وارد بدن انسان و دام می شود بروز می کند. کرم بالغ در روده سگ و نوزاد انگل در بدن انسان و حیوانات اهلی نشخوارکننده زندگی می کند. کرم بالغ از دو قسمت سر و بدن تشکیل شده و تخم های انگل از روده سگ دفع و باعث آلودگی محیط از جمله سبزیجات و علوفه ها می شود

عامل بیماری

عامل بیماری، لارو اکینوکوکوس گرانولوزوس است که جزو سستودها (کرم های نواری) طبقه بندی میشود. کرم بالغ که معمولاً در روده سگ و سگسانان، زندگی میکند کوچک ترین کرم نواری است و طول آن در حدود ۹-۲ میلی متر میباشد.

پس از بلع تخم هر اندامی از بدن می تواند محل بوجود آمدن کیست باشد و بسته به اینکه در چه اندامی کیست ایجاد شده اختلال در عملکرد همان عضو را بوجود می آید. کیست های ریوی و کبدی شایع تر هستند.

مخزن وقوع

وقوع بیماری زمان و مکان خاصی ندارد
سگ سانان و حیوانات آلوده مخزن بیماری
می باشند

راههای انتقال

ابتلاء انسان به کیست هیداتیک از طریق ورود تخم انگل به بدن صورت می گیرد
تماس نزدیک و مستقیم با سگ های آلوده

تماس مستقیم با مدفوع سگ های آلوده مصرف آب و سبزیجات آلوده شده به مدفوع سگ

میزبان نهایی سگ می باشد و میزبان واسط حیواناتی مانند گاو و گوسفند و میزبان واسط

اتفاقی انسان می باشد

علایم بیماری

علایم این بیماری از درد ساده در محوطه راست شکمی گرفته تا تنگی نفس ، سرفه های خشک، عفونتهای ثانویه بدنبال پاره شدن کیست در اعضای داخلی و شوک آنافیلاکسی متغییر است گاهی تعداد این کیست ها به حدی در کبد افزایش می یابند که موجب از کار افتادن کبد خواهد شد که در صورت درمان نشدن منجر به مرگ می شود. علائم این بیماری بستگی به محل استقرار کیست (کبد، ریه، مغز، استخوان) ، بزرگی کیست و موقعیت کیست دارد. به عنوان مثال در مغز و چشم سریعاً ایجاد علامت می کند در حالیکه در کبد سالها طول می کشد تا ایجاد علامت نماید.

دوره کمون

دوره کمون ممکن است بین ۵ تا ۲۰ سال طول بکشد و در غالب موارد سالها طول میکشد تا بیماری علامتدار شود و گاهی کیست خودبخود بهبودی پیدا میکند. بعد از سالها به علت بزرگ شدن و ایجاد اثر فشاری ، بیمار احساس دردشکمی ، بی اشتهایی ، احساس توده شکمی می کند.

چرخه تکامل

کرم از ۳ حلقه تشکیل شده و در قسمت انتهایی کرم بالغ تعداد زیادی تخم وجود دارد که همراه مدفوع سگ دفع می شوند پس از خورده شدن تخم ها توسط میزبان تخم ها در روده میزبان باز شده و جنین قلابدار از تخم خارج می شود و در مخاط روده نفوذ می کند و وارد جریان خون می شود سپس با جریان خون به تمام نقاط بدن انتقال می یابد جنین پس از توقف در قسمت های بدن شروع به رشد کرده و به شکل کیسه ای در می آید که به آن کیست هیداتیک می گویند هر کیست حاوی جنین یا لاروهای متعدد می باشد

در صورتی که عضو مبتلا به کیست به نحوی مورد تغذیه حیواناتی مانند سگ و سگ سانان قرار گیرد کیسته داخل روده کوچک باز شده و جوانه های داخل کیست به جدار روده چسبیده و بالغ می شوند و سرانجام کرم بالغ با تولید تخم چرخه را در طبیعت ادامه می دهد.

چرخه تکامل

ذبح غیر بهداشتی دام بیرون انداختن امعاء واحشاء آلوده به کیست و قرار گرفتن این اندامها در

دسترس سگ و سگ سانان

خوردن کیست های حاوی جنین متعدد توسط سگ و تبدیل جنینها به کرم نواری شکل در روده سگ

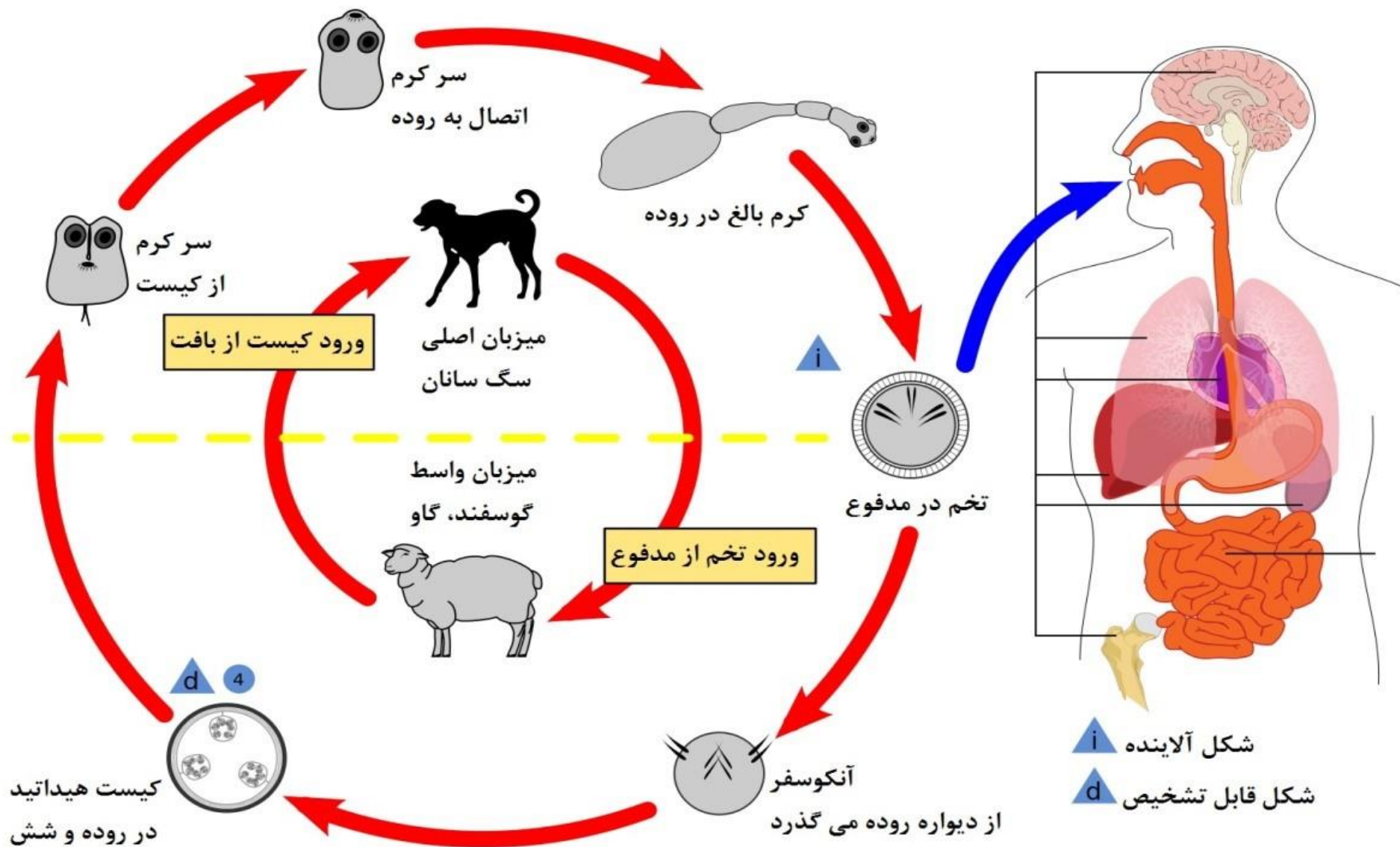
رشد کرمها در روده سگ و دفع تخمهای متعدد توسط سگ در محیط

خوردن علوفه آلوده و آب آلوده به تخمهای دفع شده سگ توسط دامها

تبدیل تخمها به جنین های مختلف و تبدیل جنین ها به کیست هیداتیک در اندامها ی دام

مجددا با ذبح غیر بهداشتی دام و بیرون انداختن امعاء و احشاء آلوده به کیست و قرار گرفتن این

اندامها در دسترس چرخه انتقال

درمان بیماری

درمان در انسان : داروی آلبندوزاول جهت درمان بیماران تجویز می شود کما اینکه راه اصلی درمان جراحی و خارج کردن کیست ها می باشد

درمان در سگ : دادن داروی ضد انگل مرتباً زیر نظر دامپزشکی هرچند ماه یکبار

کنترل و پیشگیری

آموزش بهداشت

محدود کردن تماس با حیواناتی مانند سگ

ذبح بهداشتی دام

مبارزه با سگ های ولگرد

کنترل و پیشگیری

- رعایت بهداشت فردی و محیط
- ضد عفونی نمودن سبزیجات
- محصور نمودن مزارع کشت سبزیجات
- معدوم ساختن اندام های آلوده به کیست ذبح دام
- خوراندن داروهای ضد انگلی به سگهای شناسنامه دار و گله
- عدم تماس با سگ سانان
- درمان سگ های آلوده صاحبدار
- از بین بردن سگ های ولگرد
- کشتار دامها در کشتار گاهای بهداشتی
- کشتار دام ها در سنین پایینتر (ممانعت از بزرگ شدن کیست ها)
- دفع بهداشتی امعاء و احشاء آلوده
- عدم تغذیه سگ ها با مانده امعاء و احشای کشتارگاهی
- آموزش همگانی در مورد راه انتقال و انتشار بیماری

پرسش تمرین

- بیماری کیست هیداتیک را تعریف کند.
- عامل ایجاد کننده بیماری بیان کند
- و راه انتقال و علایم بیماری را ذکر کند.
- روش درمان بیماری را توضیح دهد.
- راه های پیشگیری از بیماری را به مردم ارایه دهد.

نتیجه گیری

بیماری کیست هیداتیک از بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان می باشد با توجه به درمان سخت این بیماری ، هزینه بالای جراحی و عوارض پس از آن ، آموزش به مردم و پیشگیری از این بیماری دارای اهمیت ویژه ای می باشد.